

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. Exempla varia hujus Indifferentiæ. Thema. Posuit eos, quasi equos gloriæ suæ in bello. Zachar.10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

tellus patria sit oportet: sed potius cochleis infelicissimis domui suæ tenaciter adherentibus, similes eritis: quod longè absit à fidelibus Jesu fociis, & S. Ignatii filius genuinis, quibus illud semper in corde & ore versetur: Totus mihi mundus & patria est & exilium: non illic vivo ubi dego, quoniam in omnibus mundi partibus vivere cupio, quas Apostolicis laboribus stadium esse, per superiores, Christus mihi demandavit. Illa mea regio est, in qua luce veritatis populos infi-

deles illustravero; illa mea patria est, in qua hæresi infectos in gremium Ecclesiæ reduxero: illa mea terra est, in qua Evangelium annuntiare, juventutem erudire, Sacramenta administrare, & Patris æterni gratiam, Divinæ legis desertoribus recuperare poterò. Quisquis Christi amore paternam domum ex animo deseruit, ac Dei gloriam animarumque salutem sitit, in omni tugurio domum & in quovis mapali palatium invenit.

EXHORTATIO II.

IN REGULAM III. SUMMARI.

Docet variis exemplis, ad quælibet loca, indifferentiam.

T H E M A.

Posuit eos, quasi equum gloria sue in bello, Zachar. 10. 3.

V E L.

Nostra vocationis est, diversa loca peragere. Ex Reg. 3.

Societas JESU minima, uti exhortatione proximè precedente insinuavimus, exercitum volentem seu equitatum, ad hostibus Ecclesiæ, quovis

loco & quavis occasione, occurrentem resistendumque paratissimum refert: In hoc equitatu sociorum quilibet se veluti jumentum, quod ad omnia indifferens & paratum est, cum Davide reputer, aut quasi equum gloriæ divinæ esse se existimet: *Posuit eos quasi*

quasi equum gloria in bello, ait Zacharias Propheta c. 10. Equus, ait S. Greg. lib. 3 r. moral. cap. 11. est predicator, qui habet fortitudinem, quia adversa constanter tolerat, habet hinnitum, quia ad superna blandiens evocat. Ergo equum in signa Apostoli ac viri Apostolici hieroglyphicum, qui quaquaversum velociter volitare gestit, ubique Christum sessorem tanquam equitem, rectorem & excitatorem, ad infidelitatem, & vitia sternendum, ad Reges & Principes subjugandum, animosè circumfert; nullis fatigatur laboribus, nullis cedit difficultatibus, nullis periculis terretur; sed omnia generosè transilit & subigit. Verè equus gloria Divina propagandæ idoneus, equus gloriosus & speciosus: ut vertit Interpres Syrus, equus promptus ad omnia, & strenuus in bello; ut vertit Arabicus.

Ejusmodi equum gloriae promptum ac strenuum fuisse imò Christum Dominum, addit Apostolos. Ac 3^{ti}o primos Societatis nostræ Patres præsentis exhortatione demonstrabimus.

I.
Exempli
indifferen-
tiæ Chri-
stus.

I. Exemplum primum promptitudinis, indifferentiæ, & strenuitatis nobis exhibet Rex & Dux noster, Dominus JESUS Christus equitatis nostri Generalis Archistrategus; sanè Equus generosissimus gloria in bello, de quo Apoc. 19. 12. legimus: *Et ecce equus albus, & qui sedebat super eum, cum iustitia pugnat, in capite ejus diademata multa* (ob multiplices victorias) *& vestitus erat veste aspersa sanguine* (pugnavit enim usque ad sanguinem,

usque vulnera & mortem) *& vocatur nomen ejus, Verbum Dei, & in vestimento ejus & femore scriptum, Rex Regum & Dominus Dominantium: & exercitus sequebatur eum in vestibus albis, vestitus bysino albo & mundo.* Et ecce equus albus. Viegas aliique Interpretes, per hunc equum album intelligunt Humanitatem Christi, per sessorem, Divinitatem; seu Verbum Dei. Hic igitur equus albus, hic equus Divinus, hic Rex & Dux noster præcedit, varii Ordines & turmæ virorum Apostolicorum sequuntur: præcedit, & exemplò suo docet, strenuè ac promptè ubivis locorum instar generosi equitis discurrere & pro gloria Dei decertare. Quid enim toto prædicationis suæ triennio egit aliud, quam de loco in locum, de civitate in civitatem, de regione in regionem transcurrere, omnibus regnum Dei annuntiare, omnes ad penitentiam, ad cognitionem & amorem Dei invitare, variisque beneficiis ac prodigiis eos, quibuscum conversabatur, allicere. Nec opportunitatem loci, quam ubique reperiebat, necesse erat querere. Hoc enim unum gloriae patris, & animarum salutis negotium tractabat in templo & domibus privatis, hoc tractabat in vicis & castellis, in montibus & desertis, in mensis & ipsis viis: hoc agebat cum magnis & parvis, cum Legisperitis & Phariseis, cum publicanis & peccatoribus, cum piscatoribus & quibusvis hominibus, totus iis, quæ Patris suberant, occupatus, & Regno Dei ubique propagando impigrè, fideliterque intentus.

tentus, usque ad defatigationem, usque ad sanguinem, usque ad vulnera & mortem.

Hoc Regis ac Ducis nostri exemplum, Charissimi, si equi gloriosi in bello, si strenui JESU velimus esse Socii, nobis imitandum est; *Exercitus enim sequebatur in vestibus albis*, ait S. Joannes in Apoc. l. c. In quovis loco, sine inclinatione ad hunc vel illum, oportet nos gloriam Regni Dei, hominumque erga Deum subjectionem promovere. In quovis loco, sine differentia decet nos dura hominum corda salubribus contritionis lachrymis emollire; atque ad vitam meliorem, imò perfectam traducere, & à Caco-dæmonibus Angelos efficere. In quovis loco convenit, sine hesitatione non curiosa, non inutilia; sed Christum Crucifixum prædicare; *Non in sapientia verbi, & sublimitate sermonis*, ait Apostolus, *ut non evanescat crux Christi*: In quovis loco sine discrimine, quò obedientis nos ablegaverit, oportet nos cognitionem & amorem Dei, inter ignorantia tenebras, omnium quibuscumque versamur, mentibus inferre; idque Christi exemplo, in vicis & oppidis, in mensis & viis, verbo, ubique. Cognitionem inquam, non speculativam sed practicam, quâ ea, quæ tantæ Majestati debent, cognoscant, ei se subiciant, serviant, colant, timeant, ament, ac sanctissimas ejus leges, & amicitiam, quas hæcenus divitiis, honoribus & voluptatibus postposuerunt; imposterum rebus omnibus, suæque vitæ, si opus sit, præponant; atque ira non tantum salutem, sed

etiam maximam perfectionem, ad majorem Dei gloriam æternam, consequantur.

II. Alterum indifferentiæ, promptitudinis & generositatis exemplum præbuere Sancti Christi Domini nostri Apostoli: quos *posuit quasi equos gloria in bello*, ut nomen Christi, fidem & Evangelium in omnem terram deferrent, ac ubique gentium promulgarent, ad quavis loca promptissimi; ac tales, qualem S. Gregorius l. 31. moral. c. 11. describit S. Paulum, strenuum equum gloriæ in bello: *Qui sefforis sui (Christi) calcaribus excitatus exultat, tormenta non metuit, in occursum pergit armatus, & fervore accenditur*. Ita sanè Apostoli, nulla metuentos pericula, cuncta perripere obstacula, ad quavis indifferentes loca, quò vel Spiritus Sanctus vel S. Petrus Apostolorum Princeps eos dirigeret, vel major Dei gloria & animarum auxilium evocaret.

Nam Apostolorum primus Petrus, profectus est Romam in Italiam; S. Andreas Frater ejus in Achaiam, S. Jacobus Hierosolymam, S. Joannes in Asiam, S. Thomas in Indiam, S. Jacobus in Hispaniam, S. Philippus in Phrygiam, S. Bartholomæus in Armeniam, S. Mattheus in Æthiopiam, S. Simon in Ægyptum, S. Thadæus in Mesopotamiam, S. Matthias in Judæam. S. verò Paulus Apostolus, tanquam generosus equus Christi in bello, quantâ alacritate, quantâ indifferentiâ & promptitudine, varias regiones percurrit, Asiam, Bythiniam, Græciam, Judæam, Italiam, Lycaoniam,

T

Mace-

II.
Apostoli.

Macedoniam, Pamphiliam, Pisidiam & alias; cui Christi amor calcar addebat, *Charitas Christi urget nos*, ad currendum alacriter, ubicunque animarum auxilium ac Dei major gloria speratur. Quid si hi Apostoli vel difficultate vel vite periculis absterriti, eâ indifferentiâ caruissent, & nec Petrus Romam, nec Paulus Asiam, nec Jacobus Hispaniam, nec alii alias regiones adissent; quantum Ecclesie damnum inde fuisset exortum? sanè nec Italia, nec Hispania veram fidem suscepisset; ac proinde quot hominum milliones ad aeterna inferni supplicia descendissent.

Hos igitur pugiles, Charissimi, imitemar, & quocunque nos Deus per superiores destinavit, instar equi generosi, sine replica aut tergiversatione provolemus: & quemadmodum equum generosum non stabulum commodum, non pabulum bonum ab excursionem remoratur, nec fœni avenaque defectus in loco, ad quem prope rat, retardat: ita nec commoditas loci, unde exeundum, nos detineat, nec incommoditas loci, ad quem pergendum est, absterreat; sed Apostolorum instar, nostri obliti, neglectis propriis commodis & honore, solam Dei gloriam intendo, jam inter populares, jam inter extraneos, prout obedientia jussit; jam peregrini, jam incolæ; jam exules, jam captivi; jam honorati, jam contempti; jam famelici, jam sitibundi, alienæ salutis ac Divinæ gloriæ inserviamus.

III. Tertium indifferentiæ, promptitudinis & generositatis exemplum

præbet nobis S. P. Ignatius, unâ cum primis Sociis suis: quos Deus his ultimis calamitosi temporibus, in quibus phalanges infernales multiplicata, innumeraque Hæreticorum turmæ adversus Ecclesiam Sanctam infurxerunt, ac novi orbes pro Christo expugnandi reperti sunt; posuit, *Quasi equum gloria in bello*: ut quocunque ex obedientia mitterentur, hæresi, infidelitati & peccatis sese opponerent, fidem propagarent, vitia exciderent, mores depravatos ubique locorum corrigerent, itaque gloriam Divinam strenuè promoverent.

Cum verò ex diversis essent nationibus orti, nec scirent, cui potissimum orbis parti succurrerent, anno 1537, haud procul Parisiis, in templo B. Virginis, in monte Martyrum, voto se obtinuerunt, quòd si intra annum in Palestinam proficiscendi se non offerret occasio, summo Pontifici se sisterent, quocunque gentium placuisset, in animarum auxilium ab eo mittendos.

Atque ita hæc indifferentia ad quocunque totius mundi loca cum ipsa Societate nascente nata est. Moxque Regibus, Principibus, aut Episcopis postulantis, Pontifex maximus Julius III. in varia eos loca destinavit, Lainium Placentiam, Paschasium & Rodericum Senas, Bobadillam Neapolim, Jajum Balneoregium, Xaverium in Indiam. & quot is in orbe altero regna, regiones & urbes peragravit, Amboinum, Malacam, Travancoridem, Malabariam, Macazaram, Melindam, Manariam, Morum, Cambayam, Solum, Ternacem, Tutucurinum,

Soco-

Socotoram, Mozambicum, Ceylanum, Comorinum, Mauricam, oram picariam & alias, donec pervenit in civitatem & portum Amacauis unde in Insulam Sancianam profectus est, ut vita ejus perhibet. Petrus Faber quoque quot regiones perambulavit? nam à summo Pontifice missus in Germaniam, ut Hæresi grassanti sese velut strenuum equum gloriæ Divinæ opponeret. profectus est Wormatiam, Spiram, Moguntiam, Coloniam, in Hispaniam deinde. tum in Lusitaniam, tandem reversus in Italiam, ubique fidem propagans, hæresi sese opponens, nutantes confirmans, mores corruptos emendans, & quâ colloquii, quâ concionibus omnes ad meliora excitans.

Tales oportet esse, generosos Societatis JESU pugiles, tanquam decoros gloriæ Divinæ equos procurrere, quòcunque à Deo per Superiores missi fuerint, ad quasvis gentes, Provincias, regiones, & cujusvis status & conditionis homines, senes & pueros, divites & pauperes, doctos & indoctos, reges, principes, nobiles & plebejos, pro quibus omnibus Christus mortuus est, qui est salus omnium usque ad extremum terræ.

Vel maximè autem, hujusmodi indifferentia in Sancto Fundatore Ignatio refulsit: unde cum quodam tempore P. Jacobus Laynez desiderium ardens sentire se diceret, in Indiam proficiscendi, quò populos illos miseros, in cæca gentilitatis nocte agentes, ac operariorum Evangelicorum defectu pereuntes, in viam salutis revocaret: S. Fundator illi respondit: *Equidem*

nihil horum desidero: causam à Laynio rogatus: Quandoquidem, inquit, obedientia voto summo Pontifici nos devinxerimus, ut ipse pro suo arbitrio & libere, quocunque Dei gloria vocarit, mittat; ita nos convenit esse indifferentes, ut non magis in hanc, quam in illam partem inclinemus: quin & addidit, si ego me in missionem Indicam, uti tute facis, impelli ac trahi sentirem, in partem potius contrariam inclinare satagerem, ut ad illam æqualitatem, indifferentiamque pertingerem, quæ ad obedientiæ perfectionem obtinendam necessaria est.

Non absimilis quoque fuit indifferentia, præclari illius P. Hieronymi Natalis, quem cum S.P. noster forte ad missionem quandam destinaret, ut firavius id fieret, quoniam ipse proponderet, interrogavit; respondit is scripto: se verò in neutram planè partem inclinare, præterquam in hoc, quòd in nullam inclinare vellet.

APOSTROPHE

A D

SOCIETATEM JESU.

O Societas JESU! (liceat mihi filio, matrem dulcissimam alloqui, cui se & omnia sua debet) quæ nullis affixa es regionibus, cui omnis tellus & nulla tellus est patria; quæ regnum JESU, toto orbe propagare satagis, quæ spiritum JESU Apostolicum à Deo accepisti; quæ terras & maria permeas, usque ad Sinas & Indos; quæ Cosmopolitam te reputas, & ad quælibet orbis terrarum clima-

T 2

clima-

climata adeunda alacrem & indifferenter te offers; quæ famem, sitim, æstus, frigora, naufragia, persecutiones, mortes, martyria pro JESU fortiter subis; quæ aureis charitatis alis, gentes barbaras, pauperes, miseræ, idololâtras complecteris; quæ innumera animarum millia, in Tartarum ruentia eripis, & in Paradisum cœlestem traducis. Maeste animo: perge quod pergis; age fortiter, quod agis: non parcas sudori, sanguini, vitæ tuæ: *Intende, prosperè proceude & regna.* Erit fructus labori tuo: erit merces operi tuo, & merces magna nimis, cum post te greges animarum orco creptarum in patriam cœlestem deduces. ubi tibi in omnem æternitatem coram Deo & Angelis salutem suam acceptam ferent. Perge igitur, *tanquam equus gloria in bello*, quod Deus & obedientia te destinavit, perge fortiter, alacriter & constanter: nullis moveare periculis, nullis absterreare adversis aut difficultatibus: *Ardua per præcepta, gloria vadit iter.*

Quapropter, Charissimi, Christi Domini, Ss. Apostolorum ac primorum Patrum nostrorum vestigia legamus: atque ad omnia collegia, domos, missiones & loca parva & magna, commoda & incommoda, pro-

pinqua & remota adeunda, *tanquam equus gloria in bello*, quam paratissimus. Utinam ea in nobis omnibus, non tantum in juventute, verum etiam in senio, foret animi aequalitas; ut idem, quod P. Natalis, superioribus ex indulgentia rogantibus, vel ut olim Christus cœcum: *Quid vis, ut faciam tibi?* sincero corde respondere possimus: *Inclino, ut ad nihil inclinem:* nuntum obedientiæ expecto, aliud velle aut nolle ulterius non habeo. Statuamus firmiter hoc cœcorum solatium; *Quid vis, ut faciam tibi?* nunquam admittere, sed cum Paulo dicere: *Domine, quid me vis facere?* Dicamus cum Abrahamo, Isaia, Anania: *Ecce ego, mitte me*, quaquaversum: omnis tellus mihi patria est, nullus locus adeo sterilis, agrestis & horridus est, quem obedientiæ labor nequeat fecundare. Ubique virtutis, patientiæ, charitatis ac zeli exercendi campus patet: ubi gloria Dei vanum prostat: ubique reperiuntur animæ JESU sanguine pretioso redemptæ, ope & culturâ nostrâ indigentes. Quis scit, utrum Deus à loco hoc te non removeat, in quo te manere delectat, ne in æternæ salutis discrimina incidas, desideriiisque inordinatis irretitus, gehennæ ignis pabulum evadas?

REGULA